

ВІДОКРЕМЛЕННЯ функції оператора ГТС: ЧАС ВИЗНАЧИТИ ШЛЯХ

naftogaz.com | naftogaz-europe.com | [@NaftogazUkraine](https://twitter.com/NaftogazUkraine)

Що таке «анбандлінг» (unbundling)?

«Анбандлінг» - це відокремлення діяльності з транспортування природного газу (діяльності Оператора ГТС) від видобутку і постачання природного газу та електричної енергії – див. ст. 9 Директиви 2009/73/ЄС:

«Одна й та сама особа чи особи не мають права:

- здійснювати прямий чи непрямий контроль над підприємством з виробництва або постачання та в той же час здійснювати прямий чи непрямий контроль або будь-яке право над оператором газотранспортної системи чи газотранспортною системою;

або

- здійснювати прямий чи непрямий контроль над оператором газотранспортної системи чи газотранспортною системою і в той же час здійснювати прямий чи непрямий контроль або право над підприємством з виробництва або постачання»

Хоча відповідно до Закону про ринок газу відокремлення оператора ГТС мало завершитися до 01 червня 2016, зволікання із рішенням Уряду призвело до затримки процесу

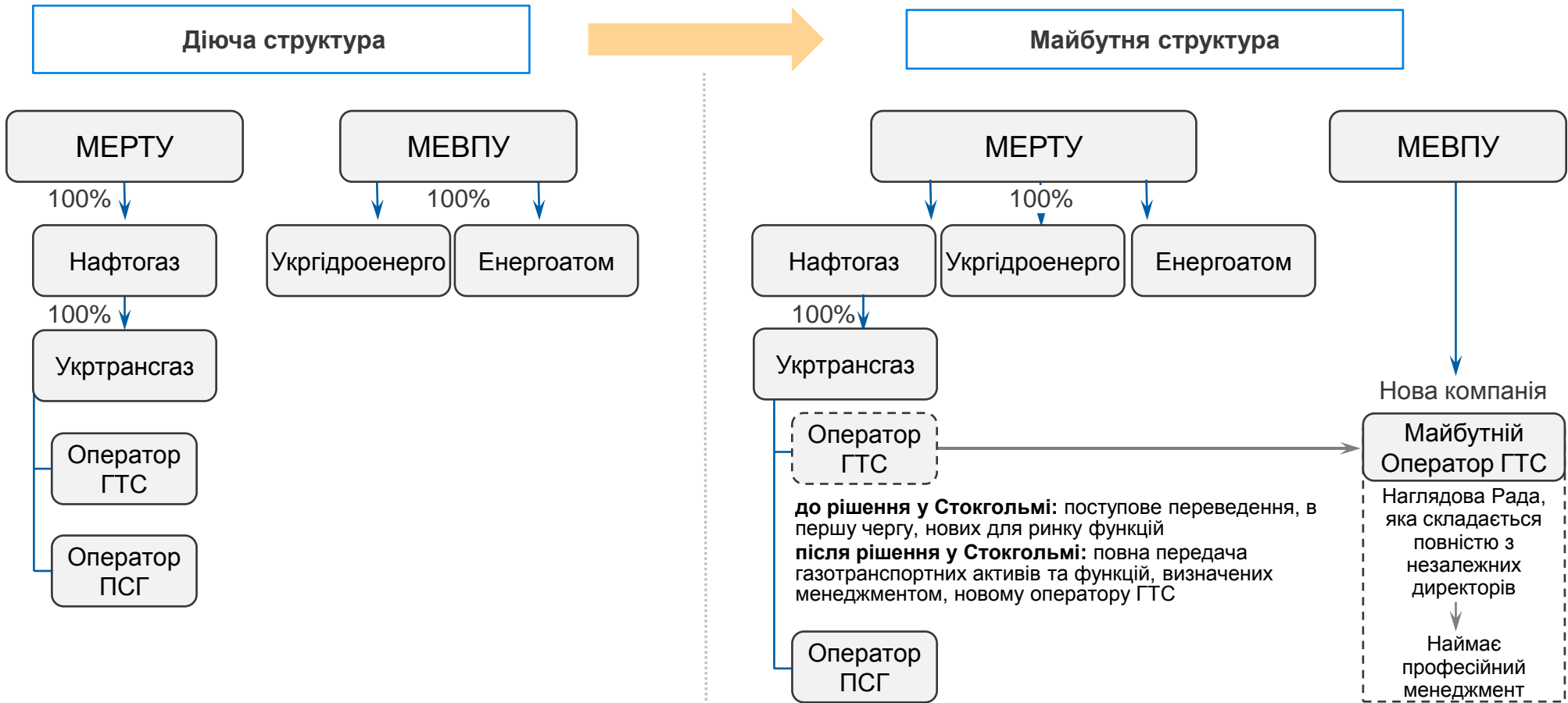
До 01 червня 2016 всі міжнародні партнери України очікують рішення Уряду про відокремлення Оператора ГТС, тобто *дорожню карту його створення*

Подальше зволікання з вкрай важливою реформою є невиправданим!

Робота над відокремленням триває вже п'ятий рік

- 2012 - '14** **EY i Rothschild Group** **надали** рекомендації щодо реструктуризації та оптимізації активів Нафтогазу
- 2014** **Світовий Банк** розпочав надання рекомендацій щодо анбандлінгу. Через те, що консультанти не володіли релевантним досвідом, результати їх роботи, яка тривала півтора роки, не принесли доданої цінності
- Бер' 2014** Рішенням № 375-р Кабінет Міністрів України визначив, що **Секретаріат Енергетичного Співтовариства** матиме вирішальний голос у визначенні плану відокремлення Оператора ГТС відповідно до вимог ЗЕП. Міжнародні партнери України – ЄК, СБ, ЄБРР – підтримали це рішення
- Кві' 2015** Прийнято Закон України «Про ринок природного газу», яким передбачено дві з трьох можливих моделей відокремлення Оператора ГТС – моделі OU (full ownership unbundling) та ISO (Independent System Operator)
- Чер' 2015** **McKinsey & Company** надала всебічний аналіз, в тому числі, варіантів відокремлення, огляд світових практик і рекомендацій
- Жов' 2015** **Нафтогаз** першим розробив план відокремлення оператора ГТС та надав його на розгляд міжнародним партнерам
- Жов' 2015** **ЄБРР** профінансував проект **Baker & McKenzie** і **PWC**, щоб окреслити цільову корпоративну структуру Нафтогазу і оператора української ГТС відповідно до стандартів ОЕСР
- Бер' 2016** **Секретаріат Енергетичного Співтовариства** провів закриті слухання пропозицій Міненерговугілля щодо плану відокремлення Оператора ГТС (за участі ЄК, СБ, ЄБРР, Міненерговугілля, Мінекономрозвитку, Нафтогазу)
- Тра' 2016** **Секретаріат Енергетичного Співтовариства** надав ряд зауваження до пропозицій Міненерговугілля, у разі врахування яких запропонований план відповідає вимогам ЗЕП

Варіант Секретаріату Енергетичного Співтовариства

«Питання власності та/або управління газосховищами та газовидобувними потужностями, включно із усіма пов'язаними законодавчими та корпоративними реформами, мають розглядатися окремо від питання відокремлення оператора ГТС та у жодному разі не повинні ставити під загрозу необхідні для його здійснення процедури.»

«СЕС вважає строки, запропоновані Міненерговугілля, для відділення газодобувних активів ... занадто амбітними та передчасними. Секретаріат занепокоєний тим, що відповідно до пропозицій Міністерства цей процес – який знову-таки потребує глибокого економічного та стратегічного аналізу – буде гальмувати і, скоріше за все, ставити під загрозу відокремлення оператора ГТС, яке є абсолютним пріоритетом.»

Секретаріат Енергетичного Співтовариства, документ від 06.05.2016

1. Дозволяє невідкладно – з 1 червня 2016 р. – розпочати конкретні дії щодо відокремлення оператора ГТС від структур Нафтогазу
2. Враховує обмеження, пов'язані з:
  - **Контрактом з Газпромом** щодо транзиту природного газу, який не дозволяє передати функції оператора ГТС та газотранспортні активи компанії, яка не буде контролюватись Нафтогазом;
  - **Арбітражним процесом проти Газпрому у Стокгольмі**, зважаючи на який Нафтогаз не повинен втрачати контроль над Укртрансгазом або передавати газотранспортні активи без адекватної компенсації їх вартості;
  - **Кредитною угодою з ВАТ «Газпромбанк»** на 1.2 млрд. дол. США, згідно з якою будь-яке втручання держави у діяльність Нафтогазу може мати істотний негативний вплив і призвести до вимоги щодо дострокового погашення заборгованості;
  - **«Історичними проблемами» Укртрансгазу**, зокрема вимогами третіх осіб на близько 19-20 млрд. куб. м. природного газу
3. Дозволяє створити оператора ГТС, який буде привабливим для міжнародних інвесторів-партнерів з оперування українською ГТС, що відкриє додаткові можливості для створення в Україні ефективного ринку природного газу, протидії Північному Потoku - 2 та схожим проектам, максимізації вартості державних активів

Відокремлення діяльності з транспортування та створення нового оператора ГТС

- До червня 2016** Ухвалення Кабінетом Міністрів України плану відокремлення оператора ГТС
- До серпня 2016** Створення нової компанії під управлінням Міненерговугілля, яка зрештою стане оператором ГТС
- До жовтня 2016** Формування структури корпоративного управління нового оператора ГТС відповідно до принципів ОЕСР (професійна та незалежна наглядова рада; професійний менеджмент); визначення інфраструктури та майна, що мають бути передані новому оператору ГТС
- До листопада 2016** Розробка КМУ (після консультацій з СЕС) проектів НПА, які впровадять положення для відокремленого управління та невтручання між двома державними органами та для передачі прав управління газопроводами новому оператору ГТС
- До лютого 2017** Схвалення ВРУ відповідних проектів НПА;
Передача прав управління компаніями з генерації від Міненерговугілля до іншого Міністерства;
Передача непрофільних, але необхідних активів від Укртрансгазу новому оператору ГТС
- До березня 2017** Схвалення вторинного законодавства

30 днів після рішення у Стокгольмі Передача газотранспортних активів новому оператору ГТС

7 місяців після рішення у Стокгольмі Сертифікація нового оператора ГТС